

Verksamhetsplan för Partnerskapet för sociala innovationer (PSI) i Örebro län 2021-2026

Vår vision

Vår vision är ett samhälle som i grunden är inkluderande och hållbart. I hanteringen av dagens och morgondagens samhällsutmaningar tillvaratar vi kraften hos alla människor och nätverk. Ekonomiska, ekologiska och sociala värden och resurser är lika viktiga. Sociala innovationer är centrala i länets innovationsstödjande system. En social innovation är nya sätt att möta samhällsutmaningar och förbättra människors livsvillkor.

Bakgrund

Efter ett omfattande förarbete beslöt dåvarande Landstingsstyrelsen och Regionförbundets styrelse att Partnerskapet för sociala innovationer (PSI) skulle starta i januari 2015. Ett likalydande beslut fattades också av föreningen L&SEK (Lokal utveckling för social ekonomi), som PSI därmed ersatte.

Partnerskapet har sina rötter i en mobilisering av föreningar, sociala företag och andra aktörer inom civilsamhället och den sociala ekonomin i Örebro län. Det är också fortsättningsvis ett viktigt fokus, och under åren har PSI vuxit, både innehållsligt och organisatoriskt. Nya parter har tillkommit. Dessutom har en helt ny regional utvecklingsstrategi (2018-2030) fastställts där regionala utmaningar och utvecklingsbehov har definierats. Av dessa skäl har föreliggande verksamhetsplan utvecklats. Arbetet har letts av PSI:s arbetsutskott under 2020 och förankrats på PSI:s stormöten. Verksamhetsplanen gäller från och med januari 2021 och sträcker sig till 2026 och uppdateras varje år.

Allt arbete inom Partnerskapet för sociala innovationer vilar på principer om likabehandling, jämställdhet och jämlikhet samt användarvänlighet.

Organisation

PSI är ingen formell organisation. PSI är ett nätverk där respektive part själv deltar i den utsträckning som man finner möjligt. Varje part ansvarar själv för att utse en kontaktperson och för att upprätta nödvändiga rutiner för information och dialog, till och från PSI.

Det löpande arbetet inom PSI leds av en mindre arbetsgrupp, arbetsutskottet. Alla parter i PSI har möjlighet att delta i arbetsutskottet. De parter som ingår i arbetsutskottet bidrar med olika kompetenser och perspektiv utifrån ett brett arbete, för och med olika sociala innovationer i länet. Vid partnerskapsmöten och i samband med andra aktiviteter ges information om vem och vilka organisationer som ingår i arbetsutskottet.

Arbetsutskottet träffas kontinuerligt var tredje vecka för att diskutera strategiska och operativa frågor utifrån PSI:s syften och mål. Arbetsutskottet ansvarar för, planerar och bjuder in till PSI:s

stormöten, samhällssamtal och andra aktiviteter. Under 2023 är Möckelnföreningarna och Stiftelsen Activa sammankallande till AU:s möten, stormöten och ansvariga för att ge information till Partnerskapets medlemmar. Coompanion är ansvarig för samhällssamtalen.

Syfte och mål

Syftet med PSI är att

- skapa och stärka förutsättningar för sociala innovationer i Örebro län för att möta samhällsutmaningar och bidra till en hållbar utveckling. En social innovation är en ny idé, ny tjänst eller ny modell som tar itu med behov och utmaningar i samhället, exempelvis integration, folkhälsa och hållbarhetsfrågor. Sociala innovationer är bra för både individer och samhället, eftersom de kan hjälpa till att lösa sådana utmaningar. Man kan också uttrycka det som att en social innovation är nya sätt att möta samhällsutmaningar och förbättra människors livsvillkor.

Målet med PSI är att

- utgöra ett forum för dialog och erfarenhetsutbyte om samhällsutmaningar och sociala innovationer
- främja samverkan och erbjuda projektstöd
- erbjuda råd och stöd för utvecklingen av sociala innovationer
- bidra till att information och kunskap om sociala innovationer sprids och kommuniceras

Strategiska prioriteringar

Partnerskapet för sociala innovationer är en plattform där olika aktörer i samverkan kan utveckla idéer och initiativ till sociala innovationer som är till nytta för samhället och dess medborgare. Oavsett partnerskapets sammansättning är länet i dess helhet med samtliga kommuner, stad och landsbygd, alla organisationer, företag och invånare en angelägenhet för PSI. Hittills har PSI haft ett aktivt deltagande från civilsamhällets organisationer, offentliga aktörer och akademi. PSI behöver bjuda in och bygga allianser även med privata företag som har ett intresse för att bidra till att lösa sociala problem och samhällsutmaningar. Alla parter inom PSI bör ges grundläggande kunskaper om vad som kännetecknar sociala innovationer och hur dessa kan bidra till att utveckla samhället.

PSI använder den regionala utvecklingsstrategin (RUS) som utgångspunkt för att identifiera regionala och lokala utmaningar. Genom att utgå från den regionala utvecklingsstrategin kan vi fördjupa oss i de av strategins prioriterade utvecklingsområden där sociala innovationer behövs. Det långsiktiga syftet för PSI, är att motverka utanförskap i samhällets alla delar.

I PSI byter vi erfarenheter, kunskap och omvärldsanalyser med varandra vid stormöten och i andra sammanhang. Härigenom kan vi lära av varandra och få nya idéer om aktuella samhällsutmaningar och hur dessa kan mötas genom att utveckla befintliga och nya sociala innovationer.

PSI länkar till samarbetspartners i andra regioner liksom på europeisk och internationell nivå. På det sättet erbjuder PSI en plattform för att skapa en sammanhållen strategi för att utveckla sociala innovationer.

Ovanstående syfte och mål samt strategiska prioriteringar realiserar av PSI:s parter genom:

- Erfarenhetsutbyte, problemlösningsstrategier och ökad kompetens
- Projektstöd och projektsamordning

- Rådgivning och metodstöd
- Information och kommunikation

Erfarenhetsutbyte, problemlösningsmetoder och ökad kompetens genom samtal

En grundläggande uppgift för partnerskapets aktörer är att delta i samtalet om aktuella samhällsutmaningar, både genom att bidra till att definiera dessa och att genom komma med förslag på lösningar och insatser.

Som en viktig del av erfarenhetsutbytet organiserar PSI löpande arenor för samtal om samhällsutmaningar. Samtalen är avsedda att vara en mötesplats för det offentliga, företag och civilsamhälle där vi tillsammans fokuserar och identifierar aktuella samhällsutmaningar utifrån våra respektive kunskaper och perspektiv. Samtalen ska utgå från reella behov samt ha en stark koppling till användare. Samtalet är en grund för att bygga nätverk, skapa allianser, utveckla samverkansprojekt och ta till vara idéer som är till nytta för medborgare och samhället i stort.

Projektstöd och projektsamordning

Många parter inom PSI driver projekt. En viktig del av PSI:s verksamhet handlar därför om att främja samverkan kring projektverksamhet och att erbjuda projektstöd inom området. Såväl nationella som europeiska och internationella utlysningar kan vara relevanta. Inte sällan finns det stora möjligheter för flera parter inom PSI att samverka kring gemensamma ansökningar. Oavsett hur många parter som ingår i en ansökan är det viktigt att komma ihåg att dessa kan använda sig av PSI för stöd och samordning i projektansökningar och projektidéer.

Rådgivning och metodstöd

PSI rymmer organisationer som har till huvuduppgift att ge råd och stöd i framväxten av sociala innovationer. Coompanion är en av dem, men här har även bland andra Stiftelsen Activa och de olika studieförbunden viktiga roller. PSI:s projektstöd handlar om allt från att hänvisa till annan rådgivare i det innovationsstödande systemet till att i samverkan stötta idébärare till att formulera projektansökningar och utveckla idéer.

Myndigheter, kommuner och företagsfrämjande aktörer med flera bör ha en tydlig kunskap om hur de ska lotsa potentiella sociala innovationer från civilsamhället vidare i rådgivnings- och finansieringssystemet. Partnerskapets arbetsutskott har en särskild uppgift i att rådgivningen och metodstödet samordnas.

Information, kommunikation och dialog

I takt med att partnerskapet växer ökar behovet av professionell, strategisk och kontinuerlig kommunikation internt och externt. Genom förstärkta kommunikationsinsatser skapar vi för det första en god kommunikation internt i ett växande forum. För det andra når vi bättre ut med de aktiviteter som planeras av partnerskapet och för det tredje skapas förutsättningar för att öka kunskapen om vad som kännetecknar sociala innovationer och hur sådana innovationer kan stödjas och utvecklas. Omvärldsspaning är en viktig uppgift liksom att ha en tydlig, enkel och attraktiv hemsida.

Bilaga 1. Centrala begrepp – sociala innovationer, samhällsentreprenörskap och sociala företag

I diskussioner om sociala innovationer förekommer flera olika begrepp. Några av dem beskrivs i figur och text nedan.

Sociala innovationer

Begreppet social innovation används ofta övergripande för att beskriva nya lösningar på samhällsutmaningar. En social innovation kan avse en ny metod eller ett nytt arbetssätt. Eftersom sociala innovationer löser samhällsutmaningar är de bra för individ och samhälle. Sociala innovationer kan förekomma i hela samhället, i både offentlig sektor, privat näringsliv och inom civilsamhället. Många av de verksamheter vi tar för givna i offentlig sektor har vuxit fram som sociala innovationer. Åtskilliga innovationer har sina rötter i civilsamhället, till exempel barnvårdscentraler och bibliotek.

Samhällsentreprenörskap

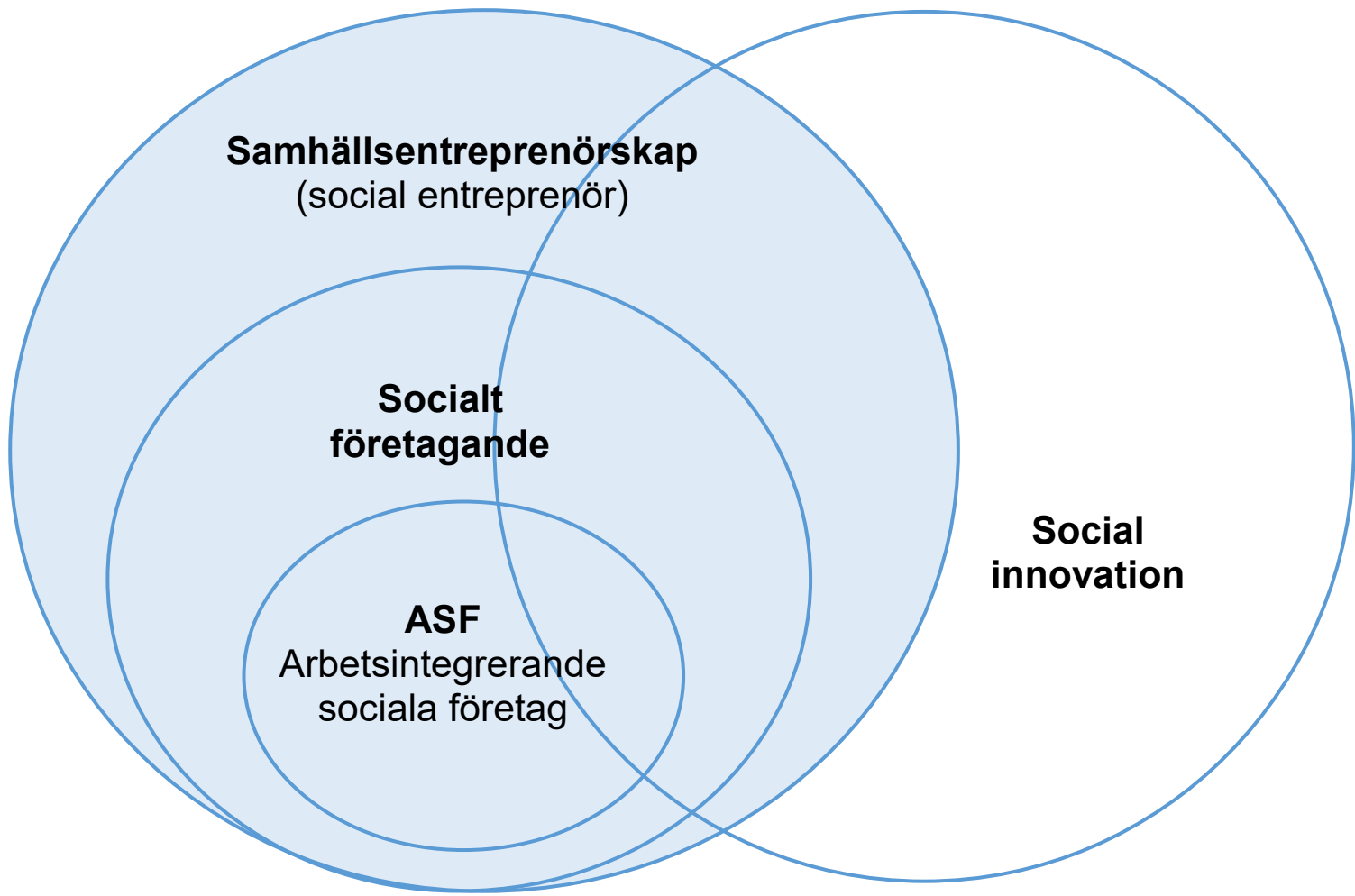
Starkt knutet till sociala innovationer är en viss typ av entreprenörskap som antingen kallas för socialt entreprenörskap eller samhällsentreprenörskap. Den här typen av entreprenörskap bidrar till innovativa lösningar och är socialt värdeskapande. Utmärkande för sociala entreprenörer eller samhällsentreprenörer är att de ofta är aktiva i gränslandet mellan civilsamhälle, näringsliv och offentlig verksamhet. Ett viktigt kännetecken är också att de ofta har fokus på samhällsutmaningar istället för ekonomisk vinning.

Sociala företag

I Sverige konstateras att sociala företag är företag, oberoende av associationsform där den affärsmässiga verksamheten vilar på samhällsutmaningar, där resultat mäts i relation till dessa samhällsutmaningar samt där ett eventuellt ekonomiskt överskott återinvesteras i verksamheten eller i liknande verksamheter.

Arbetsintegrerade sociala företag

Många av de sociala företagen är arbetsintegrerade. Arbetsintegrerade sociala företag driver näringsverksamhet, det vill säga producerar och säljer varor eller tjänster. Men har som övergripande mål att genom arbete och delaktighet integrera människor i samhälle och arbetsliv. Människor som av olika skäl har svårt att få eller behålla ett arbete. Ett ASF har alltså alltid minst två affärsidéer, eller verksamheter.

Bilaga 2. Regional utvecklingsstrategi

När PSI startade sin verksamhet 2015 låg en äldre regional utvecklingsstrategi till grund för det samlade regionala utvecklingsarbetet. Dåvarande strategi saknade till stora delar argumentation om sociala innovationer samt om betydelsen av civilsamhälle och social ekonomi. I den nuvarande regionala utvecklingsstrategin 2018-2030 har dessa frågor inkluderats på ett tydligare sätt.

I Regional utvecklingsstrategi 2018-2030 konstateras att Örebro län står inför ett antal utmaningar och möjligheter. Utmaningarna utgörs av ett allmänt större omvärldstryck på regionen, att näringslivet omvandlas, att vi ingår i en större arbetsmarknadsregion som skapar fluktuationer av människor och företag, att städerna växer och befolkningen i mindre tätorter minskar, att befolkningen blir äldre, att vi ser skillnader i hälsa och livskvalitet mellan befolkningsgrupper och att klimatförändringar kräver förändringar samt att digitaliseringen skapar förutsättningar.

Den regionala utvecklingsstrategin 2018-2030 har identifierat 10 prioriterade områden som ska vägleda samlade insatser i länet. Områdena utgörs av

- Näringsliv och entreprenörskap
- Innovationskraft och specialisering
- Kunskapslyft och utbildning
- Kompetensförsörjning och matchning
- Social sammanhållning och demokrati
- Hälsöfrämjande arbete och hälso- och sjukvård
- Konsumtion och försörjning
- Bostadsförsörjning och attraktiva miljöer
- Transporter och infrastruktur
- Upplevelser och evenemang

I några av dessa prioriterade områden finns tydliga kopplingar till civilsamhället och den sociala ekonomin. I respektive område preciseras samhällsutmaningarna och i samtliga områden kan sociala innovationer utvecklas.